

Német-nyelv oktatási gyakorlatom a Dalton-terv szellemében a Richter János Zeneművészeti Szakközépiskolában

A nyelvoktatás számomra azt jelenti, hogy egy más ország műveltségfelfogását, kultúráját, értékrendjét is közvetítem a tanórák során. Jó lehetőség erre az országismereti különbségek elemzése, azokból a tanulók számára is ajánlatos ideák megfogalmazása. Segítségemre vannak a célnyelvi országokban írt tankönyvek, melyek lényegéből egyértelműen fakad, hogy ezen országokban más tartalmakat tanítanak, más kompetenciák kialakítását látják elengedhetetlennek. Nyelvtanításban az önálló tanulást segítő, jó tankönyvek használatával könnyebb a tanulás-tanítási folyamat megtervezése, a feladatok kiválasztása, összeállítása, mint más tantárgyaknál.

Az egyre jobbminőségű nyelvkönyvek használatával megváltozott tanításom célja és tartalma, főbb gondolatmenete is. Tanítványaim ezt évek óta pozitívan értékelik.

A német nyelvi penzumok jellemzői tanítási gyakorlatomban

Munkám során a tanulás folyamatát témakörök szerint bontom egységekre, 8-10 hetes időtartamra.

A célokat világosan, érthetően megfogalmazom saját magamnak és a tanulóknak is, ezeket a penzumra „Schwerpunkte” szó alatt olvassák a tanulók.

Fontos, hogy a tanulók már év elején lássák, hogy a tanév során milyen célok állnak előttük, és milyen feladatok várnak rájuk. Az első órákon együtt végiglapozzuk a tankönyvet, kiemelve a fontosabb tanulási célokat, tudatosítva azt, hogy **„mit, miért és hogyan”** tanulunk. Bizonyított tény, ha a tanuló

tudatában van annak, hogy mit kell elsajátítania, akkor hatékonyabb lesz a tanulás folyamata.

A tanulókat érdekli, ha tudják, hogy az év során milyen **kompetenciáikat** fogjuk fejleszteni, milyen **használható tudásanyaggal** bővülnek ismereteik, mennyivel könnyebben tudják **életüket** a német nyelvi órákon kapott **gyakorlati ismeretanyaggal megélni**. Nagyon fontos, hogy a tanulók olyan tudásanyagot kapjanak, ami valóban használható saját életükben. Munkám során bevált a Hueber Kiadó „Tangram” című Lehrwerk-je.

Az itt bemutatásra kerülő „**2A.L3/A**” penzumon a számok és betűk a tankönyvet, a lecke számát és fejezetét jelölik.

Legfelül látjuk a **célkitűzést**, a tananyagtartalom vezérgondolatát (Schwerpunkte), a legfontosabb elsajátítandó **tartalmakat**. Feltüntettem, hogy **hány tanítási** egység áll a tanulók rendelkezésére (általában 4 óra, azaz egy hét). A tanulók a penzumra ráírják a nevüket, valamint a **teljesítés időpontját**.

Idegen nyelvet tanulunk, ezért **szimbólumrendszer** segítségével **könnyítjük** a feladatok **megértésének**, megoldásának módját, ez egyben a gyors **áttekinthetőséget** is segíti.

A „**2/A L.3/A**” penzum egy témakör és a hozzá kapcsolódó nyelvtani anyag kezdete. Ezért viszonylag sok a kötelezően elsajátítandó bázisanyag, de egyértelműen látható a kötelező anyagon belüli differenciálás lehetősége. Az is látható a penzumra, hogy a tankönyv (KB), feladatlap (AB), nyelvtani gyakorló füzet (ÜB) feladatait a tankönyvcsalád megfelelő betűjeleivel és számaival adom meg. Azokat a célnak, az önálló tanulás módszertani és didaktikai követelményeinek megfelelően csoportosítva használom fel. Ez természetesen megkönnyíti a tanár munkáját a penzumírás során. Sokszor csak a lényeg, a hangsúly tevődik át máshova - a Dalton-pedagógia alapelvei szerint.

Penzumomban tanulóim számára jelölöm az elsajátítandó nyelvi kompetenciát, vagy a *megoldandó feladat típusát, esetleg azt, hogy mire irányul a feladat megoldása*. A tanulóknak a feladat elvégzése előtt tudniuk kell, hogy milyen kompetenciákra lesz szükségük a feladat leghatékonyabb megoldásához, illetve, hogy mely képességeket tanulunk, mélyítünk el a feladat megoldása során. Ezekről a penzumlapok kiosztásakor vagy a rövid instrukciók adásakor beszélünk minden alkalommal.

Három éve a Dalton-terv szellemében oktatva ma már kizárólag önállóan tanulunk, azaz csak Dalton-óráink vannak. A tanulók többsége pontosan tudja, hogy a Dalton-terv szimbólum- és eszközrendszerét hogyan alkalmazzák a tanulási folyamatban.

A penzumlap alján, a táblázat alatt a számonkérés, **ellenőrzés törzsanyagát** és a számonkérés **módját** jelölöm, hogy a tanulási folyamat és az elérendő cél teljesen átlátható legyen.

Eddigi tapasztalataimat összefoglalva egyértelműen megállapíthatom, hogy a jó penzumok kialakítják a tanulók felelősségteljes munkavégzését, fejlesztik problémamegoldó képességüket, csapatszellemüket, szociális érzékenységüket. Lehetővé teszik a tanulók számára, hogy saját tanulási folyamatuk szakértőivé váljanak és örömeiket leljék a tanulásban.

Gömöryné Mészey Zsuzsa

tanár